

ЛИРСКО-ПОЕТСКО И ДОКУМЕНТАРИСТИЧКО ВИЂЕЊЕ АСТРОНОМИЈЕ У „БЛАГОДАРНИКУ“ МИЛАНА С. КОСОВИЋА

МИЛАН С. ДИМИТРИЈЕВИЋ

Астрономска опсерваторија, Волгина 7, 11060 Београд, Србија
E-mail: mdimitrijevic@aob.bg.ac.rs

Резиме: Размотрено је и анализирано песничко дело Милана Косовића *Благодарник*, које се унеколико уклапа у српску песничку традицију уз окренутост модерном духу певања. Мало је књига које на овај начин спајају поетско и документаристичко, па је она у том смислу особенија и различита, нарочито када је у питању астропоезија.

Милан С. Косовић,¹ песник који је својим делом украсио београдску и српску лирску сцену, необично је поетско-стваралачки улепшао и садржајно обогатио прославу Међународне године астрономије у Србији,² својом занимљивом збирком песама *Благодарник*³ освестрањеном и разноврсним

---

¹*Милан С. Косовић*, магистар економских наука, рођен је 10 јануара 1955. године у Београду од оца Слободана и мајке Данице рођене Недељковић. Бави се књижевном и ликовном критиком. Преводи са италијанског и на италијански језик. Идејни је творац и организатор књижевне манифестације “Песнички крчаг” са Милићем од Мачве. Објавио је седам књига поезије: *У сенци которског сата*, 1989. ЗККС, Београд; *Где никад није постојало време*, 1992. Интер-ЈУ прес-Београд; *Хачкар*, 1993, Просвета-Београд; *Бока плаво ћути*, 1995. (са групом аутора - Б. Цветковић-Витић, Н. Павловић, Б. Бојић и Д. Јовановић) Просвета-Београд; *Акобогда*, 1995 - Интерпринт-Београд; *Лирика воде* - Изабране песме о водама, 2002. године, Интерпринт-Београд; *Благодарник* - Песме о Београду, поводом Међународне године астрономије, Интерпринт, Београд, 2009. године. Добитник је и многих књижевних награда за поезију на пример *Прва награда на Трећим Шумадијским метафорама* у Младеновцу 1990. године за песму СУМЊА; *Специјална награда* на Првом Југословенском фестивалу песника Суботица-Палић за песнички подухват 1990. за песму *Јесен на Палићу*, ВСС Суботице и СО Суботице, 1990. год.; *Награда Савеза културно-уметничких друштава Београда* на мајским песничким сусретима књижевних клубова Београда 1992. за песму *Мир*.

²Види чланак Николе Божића о Међународној години астрономије у овом Зборнику

³Милан С. Косовић, *Благодарник*, Интерпринт, Београд, 2009.

додатним садржајима, коју је са разлогом посветио поменутој манифестацији.

Смисао ове поетско-документарне књиге, за астрономе нарочито увећава то што је аутор праунук Милана Недељковића, првог српског школованог астронома; његово постављење 21. октобра 1884. за суплента за предмет Астрономија са метеорологијом, узима се за почетак наставе астрономије код нас;⁴ а оснивач је и Астрономске и метеоролошке опсерваторије, 1887. године.

Благодарник је Косовићев господствени, бајословни омаж Београду, водама река које га умивају и заливају, ауторовим прецима и славним београдским личностима, са којима му је породично стабло уско и присно испреплетано, и посебно прадеди, „јуродивом небеснику”,⁵ „освајачу сазвежђа”,⁶ који је „звездама посипао / ружичњаке / и воћњаке”,⁷ и његовој супрузи, прабаби Томанији „чије је срце величине неба“ а „загрљај као царска Русија”.⁸ Ово дело истовремено даје и лирски узносите поетске слике, које осећајно исказују песникову интимну задивљеност чарима неба, којима је живот посветио његов прадеда, а прабаба му у томе свесрдно помагала.

Мото *Благодарника* је у духу народне традиције:

*Земаљско је за малена царство
А небеско за далека и довека*

и вишезначно преплиће многослојну и фолклорну симболику озвезданог небеског царства, које пружа вечну славу онима, који су се посветили истраживању његових недочуваних дубина и постигнутим резултатима и успесима подигли себи „споменик нерукотворни“ како каже Пушкин, и онима који су га добрим делима и „подвизавањем у Господу“ заслужили.

Књига почиње надахнутим прологом – *Прошће*. Већ у првим стиховима:

*У недоба у поднебесја
Залуташе соколари
Хтешоше све прошће наше да оборе*

Попут руског песника Леонида Мартинова,⁹ Косовић у духу старо-грчке традиције, која разликује небо, где влада беспрекорни ред, и све је идеално, вечно и непроменљиво, од поднебесја, које се у античким Грчким космоло-

⁴М. Јеличић, „Први српски школовани астроном и метеоролог новог доба“, у *Благодарнику*, стр. 13.

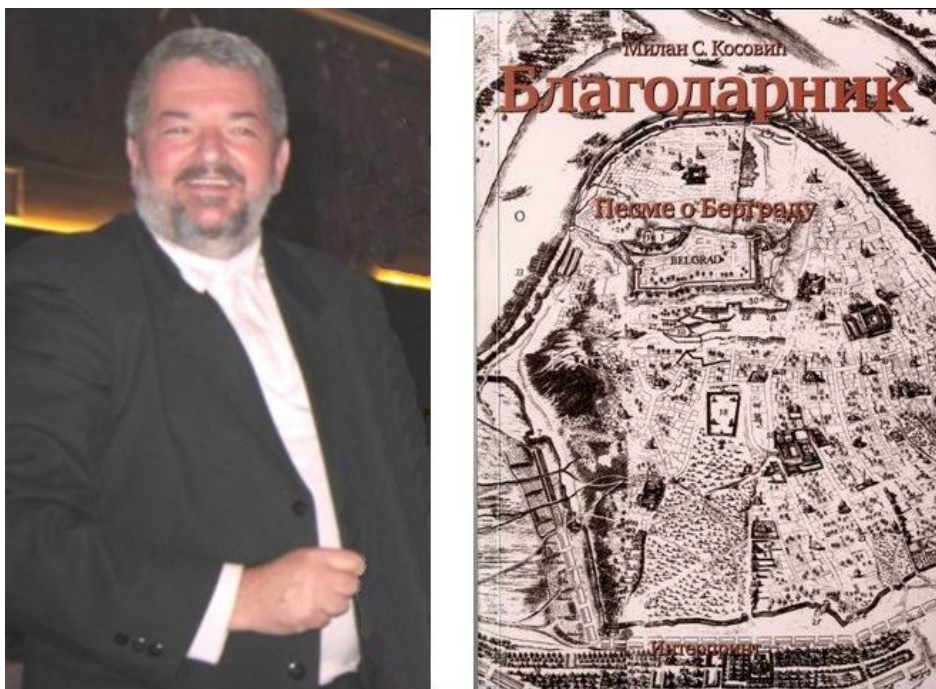
⁵Исто, стр. 54.

⁶Исто

⁷Исто

⁸Исто, стр. 56.

⁹М. С. Димитријевић: „Ноћ наоружана звездама – Космичка поезија Леонида Мартинова, *Васиона*, бр. 5, 2003, 158.

Слика 1: Милан Косовић и насловна страна „Благодарника“.

гијама обично простирао до прве, месечеве кристалне сфере,¹⁰ где као и на Земљи влада подложност кварљивости, старењу и умирању. У Поднебесја Београда и Србије „светих ратника Манасије“, чије су „босоком освештане“ воде „благословене“ а „бразде на сазвежђа миришу далека“, не једном су залутали туђински „соколари“ и пустили на свој плен немилосрдне и бездушне челичне птице, означивши да је дошло време „да се Срби на оружје дижу“, како пева Филип Вишњић, и да уједињени добију снагу, коју је везивањем седам прUTOва у сноп, отац сликовито приказао браћи у народној причи. Али и ако се све пруже – прошће „наше дигло на устанак/ још га не окуписмо / у сабирању нашем земном“, кори песник српску неслогу у одсудним тренуцима, позивајући на саборност, коју према Нестеруковој дефиницији Васионе¹¹ као „заједништва у Господу“, нуди царство небеско.

¹⁰Е.Теодосију, А. Даканалис, М. С. Димитријевић, П. Мантаракис, „Хелиоцентрички систем од Орфичких химни и Питагорејаца до цара Јулијана Апостате“, Зборник радова конференције «Развој астрономије код Срба V», Београд, 18 – 22. април 2008, Уредник М. С. Димитријевић, *Публикације Астрономског друштва «Руђер Бошковић»* Св. 8, Београд 2009, 463-480.

¹¹Alexei Nesteruk, *The Universe as Communion, Towards the Neo-Patristic Synthesis of Theology and Science*, T&T Clark, London and New York, 2008.

У првом циклусу, насловљеном као и цела књига, пробраним стиховима опева и слави родни Београд, коме лирско-поетски даје људске особине, стварајући раскошну представу о престоном граду Српског народа, у „црвеној ђенералској униформи од јесењег лишћа“, са орденом који му одсејајем дарују реке које га умивају, иконом Саборне цркве на грудима „као да је походник / Христовог гроба“ и бројаницама „од небеских сазвежђа“,¹² са

*Кошавама
И црквама
Са чаршијом
И Патријаршијом
Са звоницима
И далеким видицима
Са псима луталицама
Шареним пијацама*¹³

Над капијама песниковог вољеног града су „звезде чувари“ а „Месечина једри ка ушћу / сакривајући се испод / београдских мостова“, док бели коњаник „чека звездопад“.¹⁴

Београд је за Косовића и „велики расипник“,¹⁵ који своје благородне благодати и богатства дарује захвалним житељима. Зими из његових оцака, уместо варница „долећу звезде“, „попут голубова“,¹⁶ а над Дунавом и Савом месец је плав.¹⁷ Занимљиво је колико је лирских појединости песник уградио у своју велику фреску много вољеног завичаја, престоног Београда.

У *Београдској елегiji*¹⁸ он се враћа првим стиховима уводне песме *Прошће*:

*У недоба
У поднебесја
Залуташе соколари
Хтедоше да га оборе
Гране да му откину
Лишће покидају
Плодове разметну...*

Занимљиво је да је ово објављено 2009, на десету годишњицу последњег од бројних бомбардовања и разарања српске престонице, на коју су туђински

¹²М. Косовић, *Сећате ли се Београда*, Исто, стр. 23.

¹³М. Косовић, *Београд*, Исто, стр. 27.

¹⁴М. Косовић, *Београдска стража на Великом Равелину*, Исто, стр. 42.

¹⁵ Исто, стр. 23.

¹⁶Исто, стр. 27.

¹⁷Исто, стр. 28.

¹⁸Исто, стр. 29.

силници – соколари опет слали своје челичне грабљивице са смртоносним „даровима“.

Душан Стојковић је у првом од три уводна текста¹⁹ истакао да у збирци „нимало случајно, има седам циклуса“ (укључујући и пролог), подвлачећи симболичко значење броја седам, пошто је међу звездама „некретницама“ толико *луталица* (на грчком *планета* - пет тада познатих, Сунце и Месец). Пошто седам дана одговара и једној месечевој фази, овом броју је одувек приписивана велика важност, светост и симболички и митолошки значај. Између осталог Стојковић помиње седам дугиних боја, светских чуда, смртних грехова. Он, како Стојковић наводи, симболизује и потпуност, савршенство, изобиље, „симбиотички спаја духовно и световно“ и „симболичка је замена за свемир и макрокосмос“. У песми *Београдска елегија*,²⁰ желећи да „небеском“ Београду да симболичке црте небеског Јерусалима Српског народа, Косовић пева:

*Векови пред њим
Векови иза њега
А кратки да прођу као сан,
Преко његових седам кошава
А он само на две реке.*
....
*Седам светлости код њега станује
А он само на две реке.*
...
*Бели граде
Седам ће времена преко тебе
А он само на две реке.*

Други циклус *Благодарника* именован је „Читуље“ и у њему су лирски ламенти над сенима блиских рођака и знаменитих београђана, који су са њим повезани даљим и ближим сродничким везама, јер «Београд је некада био једна велика породица»,²¹ како личним примером и документарним смислом и садржајем ове књиге сведочи наш песник. Астрономски најпривлачнија лирска остварења су песме посвећене прадеди Милану и прабаби Томанији Недељковић, и њиховој деци, прерано умрлим кћерима Вукосави и

---

¹⁹ Душан Стојковић, „Благодарни будни снови“, *Благодарник*, стр. 7.

Јелена Милоградов-Турин, „Необично песничко рухо“, исто, стр. 11.

Милан Јеличић, „Први српски школовани астроном и метеоролог новог доба“, исто, стр. 13

²⁰ Исто, стр. 29.

²¹ Исто, стр. 97.

Видосави, чија су имена уклесана «негде високо на небесима / поред уснулих звезда».²² и ауторовом деда Саши.

Поетолошки и документаристички је посебно занимљив почетак песме *Деда Саши уместо (венца на дан) опела*,²³ где Косовић бројним алитерацијама и неологизмима, изведеницама полазећи од одреднице *звезда*, као што су *звездарница*, *звездолуки*, *озвездан*, *звездохватан*, постиже необичне и допадљиве ефекте, који подсећају на дела оца сигнализма, Мирољуба Тодоровића, као што је *Планета*.²⁴ Миливоје Павловић у разматрањима на погледе Николе Цветковића на авангарду и неоавангарду, запажа да је далеке 1958. објавио песму под необичним насловом *Звездограм*. Ова сложеница, састављена од две морфеме, као и каснији *Сунџопад*, те *Звездосвитање*, на изврстан начин слутиле су оно што ће донети Тодоровићева *Звездалија* или, визија *планетарне културе* будућег родоначелника сигнализма.²⁵

*Звезде у звездарници
Међ звездолуким облацима
Озвезданим небом
Сазвежђима далеким
Тамо међ звезданим годинама
Тамо су звезде
У звездопадима
У трептају твојих очију
И сазвежђу твоје звездохватне душе*

Песме *Звездарница*²⁶ и *Београдска опсерваторија*,²⁷ посвећене оснивачу ове институције Милану Недељковићу, «јуродивом небеснику», «освајачу сазвежђа» који покушава да ухвати «звезде за ноге» и њима посипа «ружичњаке и воћњаке победоносне», а «сада се негде далеко одмара / изван ове галаксије», због њиховог многослојног астрономског значаја и важности, пренећемо на крају у целини.

²²М. Косовић, *Успаванка за Вукосаву и Видосаву*, Исто стр. 52.

²³Исто, стр. 53.

²⁴*ЗАМКЕ најзад звездарима и звездочацима
звездачима и звездознанцима што
звездозовима, звездоскопима, звездозорима
звездају звездоравнима
незвездомерним*

Мирољуб Тодоровић, *Планета*, Просвета, Ниш, 1995.

²⁵М. Павловић, *Књижевно-теоријски погледи Николе Цветковића на авангарду и неоавангарду*, Научно-стручни скуп „Стваралаштво Николе Цветковића“, Јагодина, 1. јун, 2007.

²⁶Исто, стр. 54.

²⁷Исто, стр. 55.

У песми *Београдска опсерваторија*, Косовић на потпуно својствен и оригиналан начин гради једно ново виђење и лирско описивање звезда. Оне трепере «као деца која су много вољена», а када се у камен уреже чувено име, он «одјекује / свом господственошћу / звезда у изгнанству», што као једно од могућих исходишта, гради слику знамените особе, звезде међу људима, која се сада «негде далеко», у «изгнанству» одмара.

Трећи циклус «Небесима и небеским телима», небески песник Милан Косовић, приноси као лирски дар Астрономији и астрономима, «за душу» њеном оснивачу и првом посленику у Србији, прадеди Милану Недељковићу, у част Међународне године астрономије. Прву песму, *Београдским звездама*,²⁸ посветио је «небеским светиљкама», које «мазне, трепераве, крхке», «стидљиво дрхте» над његовим многовољеним градом. Лирски им дајући карактеристике, грациозности, љупкости, непостојаности и слабости, што је све у супротности са њиховим правим особинама, Косовић жели да им и песнички захвали што ките и украшавају ноћно небо његовог родног и завичајног Београда, пружајући им нежност и пажњу, као «многовољеној деци». Сазвезђја над песниковим градом су «срмена» и време их, како астрономски исправно а лирски надахнуто каже, «претаче», споро али неумитно мењајући њихов изглед.

Исказујући свој лирско-емотивни протест што за разлику од звезда, које га украшавају сваке ведре ноћи, Месец му повремено ускраћује своје дарове, песник каже:

*Месецу не верујем
Он дође па нестане
Не одриче се неба
И звездоликних корака
То жрвањ небеског млина
Звездано брашно меље*²⁹

«Жрвањ небеског млина звездано брашно меље». Колико је песничке слојевитости у овој поетској слици чудесне лепоте. Млин може бити и време, које чини да Месец «дође па нестане», а звезде у експлозијама нових и супернових «меље» у «звездано брашно» од кога смо саздани. А и Месец, који изгледом потсећа на воденичарски камен, «меље» на своме путу ликове звезда преко којих његов лик прелази, појава што је астрономи зову окултација. Млечном путу, који ствара сједињени сјај звезда наше Галаксије, лепо пристаје поетска слика просутог звезданог брашна.

Као својеврсну прокламацију Лотреамоновог и потом и Миљковићевог (*Песме ће писати сви*),³⁰ Грамшијевог (*Сви су људи филозофи*) Бетовеновог

²⁸Исто, стр. 63.

²⁹М. Косовић, *Месец над Београдом*, Исто, стр. 64.

³⁰Бранко Миљковић је, на оригиналан поетски начин, препевао Лотреамонову мисао истичући да тамо где је «било срце стајаће сунце / и неће бити у људском говору

(*Сви ће људи бити браћа*) и Селимовићевог вида (*Кунем се мастионицом и пером да је сваки човек увек на губитку*) песник понесено и свечано, своја емотивна, интимистички лирска осећања преноси осталима: «А небо волеће сви». Додајући широкогрудо и дарезљиво: «И ни у чијем поседу оно неће бити». За разлику од Марине Цветајеве, која славећи нашу животодавну звезду каже: «Сунце је моје / ја никоме нећу да га дам. / Ни на час, ни на зрак, ни на вид. / - Било ком. Било кад».³¹ Ако се сетимо Косовићевих соколара, који му на завичај шаљу немилосрдне, смртоносне грабљивице, које са неба уништавају и разарају, јасно је зашто своју објаву ставља, као и Бетовен братство међу људима и Миљковић љубав према поезији, у будућност (Селимовићев став везан је за садашњост у смислу јесте, било је и биће да је сваки човек вазда на губитку). И Косовићево певање је у знаку духовне слободе и слободарства уопште; он се као и Миљковић залаже да ће истина и слобода *присутствовати у свим речима* и то управо на оним местима *где је песма најлепша*.

Бајковито-чаровиту поетску слику о Милану Недељковићу који седи на Месечевом српу, са ногама које висе у празно,³² песник као да је пренео из народне скаске, Земљин пратилац је, као и песникова сазвезђа, *срмолик*, не само по бледо сребрнастом сјају, него и по филигранским украсима од његових кратера, које су му минуциозно и систематски попут најбољих небеских кујунција урезали астероиди и болиди.

Астрономски посебно занимљива и прожета небеским симболима је песма *Халејева комета, Бото, прадеда и песник*³³

Чињеницу да су сва тројица видели овај објекат, који се појављује једном у просечном људском веку, сваких седамдесет и шест година, Милан Косовић користи да између њих лирски сатка поетску нит, везу којом постају «три звезде на једној путањи» и «браћа по васиони». Изврнута слика да је он своје прадеди постао брат, престаје да буде необична ако се уклопи у често коришћени слоган. «Сви су људи браћа.» А да смо, како песник каже «сви браћа по васиони», астроном би могао да допуни, да је то тако пошто смо деца исте звезде, која је умрла у експлозији, да би животодавним хемијским елементима од којих смо изграђени, обогатила до тада стерилни међузвездани облак из кога су настали Сунце, Земља и ми, њено звездано потомство.

Кроз целу књигу лајтмотивски се провлачи и особени песников однос према води, која тече рекама што свеобухватно грле, штите и умивају град који му је у срцу.

таквих речи / којих ће се песма одрећи / поезију ће сви писати.» Ова антологијска песма завршава се гласовитим стиховима:

Хоће ли слобода умети да пева

Као што су сужњи невали о њој

³¹Марина Цветајева, у *Модерна руска поезија*, приредиле Милица Николић и Нана Богдановић, Нолит, Београд, 1961.

³²М. Косовић, *Венери - звезди Данице*, Исто, стр. 66.

³³Исто, стр. 70.

*Нисам никада сазнао
Како се пале звезде
А знам како се вода воли,³⁴*

Каже Косовић и упозорава Дунав: «Месец ми се дави у твојој пени.»

У студији *Вода и снови*, велики феноменолог Гастон Башлар описује воду као «изокренуто небо на коме звезде добијају нови живот.»³⁵ Ликови звезда се купају и огледају у њој, што песник лирски описује да само вода може да их загрize.³⁶ Милоградов-Турин је с разлогом истакла «као лепу игру речи»,³⁷ и скренула пажњу на поетолошки занимљиву, четвороструку испреплетану алитерацију (белу, белог, бео; воду, воду, вода; Белог града, Београда, зборим, збори):

*Зборим воду
Белу воду
Белог града
Збори вода Београда³⁸*

Животна стварност се манифестује у најразличитијим облицима, и то знатно шире него што песничка, и уопште књижевна форма може да искаже. И ако документарност унеколико остаје изван текста књижевног дела, ипак поједини уметници успевају да је уграде у песничко ткиво, како би представе о свету и животу биле целовитије и стварносно убедљивије. Зато се догађа да уметничко-поетски текст буде оплемењен садржајима документаристичке природе, понекад у облику записа, мемоарских појединости, писама, фотографија и сл. Спретно уграђивање документаристичких елемената у књижевно-поетске структуре, доприноси целовитијем захватању суштинских аспеката животне реалности.³⁹ Завршни део књиге под симболичним насловом, који је скоро и сам песма за себе:

*Између две реке,
И звезданог неба
Стихови памте град
И песниковог претка.*

Милан С. Косовић је овде уградио и неколико веома занимљивих документаристичких фрагмената, назначавајући чак и изворе, научну и

---

³⁴М. Косовић, *Реке не падају с неба*, Исто, стр. 69.

³⁵Цитирано према Душан Стојковић, *Благодарни будни снови*, у М. Косовић, *Благодарник*, стр.7.

³⁶М. Косовић, *Похвала води*, Исто, стр. 75.

³⁷Ј. Милоградов-Турин, *Необично песничко рухо*, у М. Косовић, *Благодарник*, стр.11.

³⁸М. Косовић, *Београд над водом*, Исто, стр. 44.

³⁹Станиша Величковић, *Документи и прича*, Градина, Ниш, 1998, стр. 10.

стручну литературу, новинске чланке и др.⁴⁰ То, поред осталог, повећава вредност и смисао појединих докумената; а заједно са текстуалним и визуелно-фотографским прилозима, успоставља извесну кореспонденцију са стиховима у почетном и средишњем делу књиге. Прилог под насловом «Јуродиви небески звездар», је у основи студијско-мемоарског и породично-фактографског карактера. Веома је корисно што Косовић при том, из породичног сећања износи детаље, нове и за оне који су добри зналци Недељковића – *небеског звездара*, занимљиве свима који ће се бавити историјом настанка Астрономске опсерваторије.⁴¹

У тексту «Београд је некад био једна велика породица» Милан Косовић указује на често јавности непознате везе између читавог низа значајних београдских породица које су изнедриле знамените личности од Томе Вучића Перишића, Петра Добрњца, Симе Лозанића, Стевана Христића, до савременика, Александра и Војислава-Вокија Костића, Борислава Пекића... У средишњем делу овог прегледа, посвећује одговарајућу пажњу Недељковићима, и при том објављује и неке породичне фотографије, а завршава га одељком родослова Христића и Трпезића.

У *Благодарнику* се остварује извесна синтеза лирских партија и појединости, преко студијско-мемоарских до чисто фактографских. Поред оних, уметнички најуспелијих песама, овде су значајни и истраживачки напори које је Косовић уложио у реконструисању породичних структура интелектуално најкреативнијег дела Београда. С друге стране вредно је то преплитање поетског, студијског, публицистичког и документарно-фактографског. Све ово показује да је аутор књиге, и поред узлета у небеске сфере, доста солидно ослоњен на животну и историјску стварност, са можда притајеном намером да покаже како је његов поетско-имагинативни свет, колико вероватан толико и истинит. Косовићева породично-генеалогска истраживања узјамних веза успешно потврђују чињеницу да је Београд некада доиста био *једна велика породица*.

Благодарником, благу и благородном дару дарованом астрономима у славу Међународне године астрономије, посвећене овој лепој науци, и свога прадеде, са којим ће, како песник објављује, 2134. године дочекати Халејеву комету, Милан Косовић оставља звездани траг међу астрономима, љубитељима ове науке, траг космичких чари и надахнућа, који ће својим сјајем указивати, како се надахнуто, плодносно и лирски могу присно, многоструко и вишезначно преплитати, спајати и допуњавати поезија и астрономија.

⁴⁰М. С. Косовић, *Извори*, у *Благодарнику*, стр. 137-139.

⁴¹Посебно је драгоцено писмо Стевана Стојановића Мокрањца, које показује широке комуникације научника Недељковића, са овим великим музичким уметником. Вредно је помена да су готово сви истински велики људи били брижни за напредак „нашег народа, развијајући му укус за лепо и узвишено, за склад и хармонију“.

МИЛАН КОСОВИЋ

Звездарница

Јуродивом небеснику – ѿрадеги Милану Недељковићу

Посадио је звезде на
Небу
На иконама и на
Таваници
Иселио се
Из своје собе
Међ облаке
Градоносне
Као освајач сазвежђа
У свечаном поретку
Одличја Светог Саве
И албанске голготе
На кишној кабаници

После је
Звездама посипао
Ружичњаке
И воћњаке
Победоносне

Сада се негде
Далеко одмара
Изван ове галаксије
Нема винограда са чокотима
Прекривених звездама
Спава Звездара стара

Београдска опсерваторија

*Ухвати́ти звезде за но́ге
Прагеди Милану Недељковићу*

Никада се не може починути
Са чувеним именима
Урезаним у камен
Који одјекује
Свом господственошћу
Звезда у изгнанству

Док носе свој умор
Попут тешког пакета
Чија празнина одјекује
Као морска шкољка
С ким ће поделити терет
Неисповеданог мрака

Далеко од брзих струја времена
Као деца која су много вољена
Трепере звезде
Ловцима бесмртности
Победничком светлошћу

Људи непозвано, бахато
Улазе у животе других
Док небо расеца јато голубова
Њихова прошлост се гули као кожа

Звезде нису препредењаци
Треба заронити испод њих
И ухватити их за ноге

Београдским звездама

Дахом ишчиле
У напону непролазног
Још стидљиво дрхте
Небеске светиљке
Мазне трепераве крхке

Ноћас испустише уздахе
Док срмено сазвежђе
Претаче време
Круне се пространства
Дном свемира
Свраћају често до мене

Гледам их као налет свитаца
Што коритом река
Посребрују планете
Некој заруделој души
Бескрајном васионом
Попут успаванке долете

Пре налета кошава
Испод београдских мостова
Метеоролошких извештаја
Да се ноћас не зебе
Све од мог прозора
До бескраја
Док се у зору
Врате опет у себе

Астрономија

Шта још тражиш овде
Још једно вече трчи
Ишчекујеш непотковану ноћ
Звезде нуде себе
Беле патуљке

Чекаш повратак племена птица
Црвене цинове галаксије
По млечном путу сазвежђа
Где се љубав мери
У светлосним годинама

Позајми ми
Степенице до неба,
Крадљивче муња,
За још једну непроспавану ноћ
Метеорских трепавица

Не знам како се гради свемир
Какав то неимар
Исписује немир
И каква је то љубав
Од свих љубави вратоломнија
А тако једноставно зову је
Астрономија

LYRICALLY-POETICAL VISION OF ASTRONOMY IN „BLAGODARNIK“ (THANKFULNESS) OF MILAN S. KOSOVIĆ

Poetical work *Blagodarnik* (Thankfulness) of Milan S. Kosović has been considered and analyzed.